

อภิรัฐ บัณฑิต 2552: การศึกษาการแข่งขันของวัชพืชและการใช้สารกำจัดวัชพืชในสับุดำ
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาพืชไร่ภาควิชาพืชไร่ภา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สมบัติ ชินะวงศ์, Ph.D. 114 หน้า

การศึกษาการแข่งขันของวัชพืชและการใช้สารกำจัดวัชพืชในสับุดำใน 2 ฤดูปลูก คือ การปลูก
สับุดำช่วงต้นฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2550 ถึง เดือนธันวาคม 2550 และการปลูกสับุดำช่วงปลาย
ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2551 ถึง เดือนกันยายน 2551 ณ พื้นที่ของ โรงเรียนการบิน อำเภอ
กำแพงแสน จ.นครปฐม และ แปลงทดลอง ภาควิชาพืชไร่ภา คณะเกษตร กำแพงแสน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตามลำดับ วางแผนการทดลองแบบ Randomized
Completely Block Design (RCBD) ซึ่งประกอบด้วย การทดลองที่ 1 การศึกษาระยะวิกฤติสำหรับการ
ควบคุมวัชพืชในสับุดำ และการทดลองที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของสารกำจัดวัชพืชควบคุมวัชพืชใน
สับุดำ เพื่อศึกษาหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการควบคุมวัชพืช และการใช้สารกำจัดวัชพืชในสับุดำที่
เหมาะสมทั้ง 2 ฤดู จากการศึกษา พบว่า ช่วงระยะวิกฤติสำหรับการควบคุมวัชพืชของสับุดำในการปลูก
ช่วงต้นฤดูฝนและช่วงปลายฤดูฝนที่เหมาะสม คือ 4-12 สัปดาห์หลังปลูกสับุดำ หากทำการควบคุมวัชพืช
ในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ส่งผลให้ต้นสับุดำมีการเจริญเติบโตและสร้างผลผลิตที่ดี และการใช้สารกำจัด
วัชพืชประเภทก่อนงอก (pre-emergence) ที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมวัชพืชเหมาะสมที่สุดในการ
ปลูกสับุดำทั้ง 2 ฤดู คือ สารกำจัดวัชพืช pendimethalin ที่อัตรา 400 กรัมสารออกฤทธิ์ต่อไร่ การใช้สาร
กำจัดวัชพืชประเภทก่อนงอก สามารถควบคุมวัชพืชได้ดีในช่วง 1-1.5 เดือน หลังจากพ่นสารกำจัดวัชพืช
ส่วนการใช้สารกำจัดวัชพืชประเภทหลังงอก (post-emergence) กับต้นสับุดำที่มีอายุ 1.5-2 เดือน ควรใช้
ในช่วงต้นฤดูฝนเท่านั้น และควรหลีกเลี่ยงการใช้สารกำจัดวัชพืชประเภทหลังงอกในช่วงปลายฤดูฝนกับ
ต้นสับุดำที่อายุดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามการใช้สารกำจัดวัชพืช glyphosate ที่อัตรา 340 กรัมสารออก
ฤทธิ์ต่อไร่ ในช่วงต้นฤดูฝนมีความเหมาะสมมากที่สุด จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ
ในการนำไปศึกษาต่อยอด และยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในแง่ของการจัดการวัชพืชในระบบการ
ปลูกสับุดำได้ต่อไป